

Newsletter nr Z/50/2022

Najczęstsze nieprawidłowości przy zgłaszaniu przesyłek do kontroli granicznej

Obecna sytuacja związana z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy oraz blokada czarnomorskich portów w znaczący sposób wpływa na zmianę dotychczasowych przepływów handlowych, w szczególności na międzynarodowym rynku zboża oraz owoców i warzyw. Ukraina poszukuje alternatywnych szlaków handlowych, a Polska jest jednym z krajów, przez który przebiegają transgraniczne korytarze tranzytowe. Masowy napływ towarów z Ukrainy wpływa na stale rosnące natężenie ruchu granicznego, szczególnie z dużym wolumenem pojazdów ciężarowych, i wpływa na obsługę odpraw celnych przewożonych towarów, w szczególności na kierunku wjazdowym do Polski.

Prawidłowe funkcjonowanie przejść granicznych na odcinku z Ukrainą oraz całokształt warunków obsługi wszystkich procesów związanych z przemieszczaniem towarów przez granicę polsko-ukraińską jest zjawiskiem złożonym i wymagającym ścisłej współpracy służb i instytucji związanych z funkcjonowaniem przejść granicznych. Znaczący wpływ na odprawę graniczną mają także przedsiębiorcy pełniący w międzynarodowym łańcuchu dostaw rolę importerów, spedytorów, agentów celnych, brokerów, przewoźników, etc.

Mając powyższe na uwadze oraz w celu usprawnienia przepływu towarów przez polsko-ukraińskie przejścia graniczne, właściwe inspekcje wskazały najczęstsze błędy, które występują podczas zgłaszania przez agencje celne, przesyłek do kontroli granicznych oraz w ramach przypomnienia przedstawiły wymogi w zakresie towarów podlegających określonym kontrolom.

Inspekcja Weterynaryjna wskazuje, że podczas składania wniosków o przeprowadzenie kontroli identyfikuje się błędy w podawaniu danych podmiotów oraz nieustające omyłki pisarskie (dotyczy nr rejestracyjnych samochodu, nr świadectwa zdrowia, wagi, ilości, itp.) przy wypełnianiu określonej części wspólnotowego zdrowotnego dokumentu wejścia CHED (w zależności od rodzaju towarów podlegających wymogom weterynaryjnym: CHED-A dotyczący zdrowia zwierząt, bądź CHED-P dotyczący zdrowia produktów zwierzęcych) do systemu TRACES NT. Ponadto odnotowuje się uchybienia odnośnie prawidłowo przygotowanej dokumentacji przedkładanej do kontroli weterynaryjnej.

Aby sprawnie przekroczyć granicę UE w kierunku wjazdowym do Polski ze zwierzętami lub towarem podlegającym weterynaryjnej kontroli granicznej (produkty pochodzenia zwierzęcego, produkty złożone, słoma, siano, pasze i pasze lecznicze), należy:

- przed załadunkiem towaru skompletować **dokumentację weterynaryjną** (świadczenia urzędowe jeśli wymagane, deklarację, dodatkowe poświadczenia jeśli wymagane),
- przed przybyciem towaru na przejście graniczne ustanowić **podmiot odpowiedzialny za przesyłkę**, który będzie wypełniać obowiązek prenotyfikacji (uprzedniego zawiadomienia o zamiarze przywozu) oraz będzie zgłaszać towar do kontroli urzędowej na przejściu granicznym,
- podmiotem tym może być importer w UE lub jego upoważniony przedstawiciel (spedytor/agent celny).

Podmiot odpowiedzialny za przesyłkę jest zobowiązany przedstawić do kontroli weterynaryjnej następujące dokumenty:

- dla przesyłek zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego, produktów złożonych, słomy i siana: podpisany oraz kompletnie i poprawnie wypełniony w 1 części dokument CHED w systemie TRACES NT zgodnie z wymogami art. 56 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2017/625 lub dla przesyłek pasz niezawierających tkanek zwierzęcych: wypełnioną część A dokumentu potwierdzającego przeprowadzenie weterynaryjnej kontroli granicznej pasz lub wypełniony dokument zgłoszeniowy według wzoru opublikowanego na stronie internetowej granicznego inspektoratu weterynarii,
- oryginały świadectw urzędowych, poświadczeń urzędowych lub innych wymaganych przepisami prawa weterynaryjnego dokumentów towarzyszących przesyłce,
- kopie dokumentów handlowych (w razie konieczności),
- upoważnienia/pełnomocnictwa potwierdzające właściwe umocowanie osoby dokonującej zgłoszenia do działania w imieniu mocodawcy – kiedy jest to właściwe (przykładowy wzór upoważnienia w załączeniu),
- dowód uiszczenia opłaty skarbowej w przypadku przedłożenia dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa. Opłata skarbową w przypadku złożenia dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa w kwocie 17 zł powinna być wnoszona na rzecz właściwego organu podatkowego.

Pełna informacja o wymaganiach importowych znajduje się na stronie [Głównego Inspektoratu Weterynarii](#).

Państwowa Inspekcja Sanitarna informuje, że procedura zgłaszania towarów podlegających granicznej kontroli sanitarnej opublikowana jest na stronie biznes.gov.pl

Identyfikowane są problemy z nieprawidłowo przygotowanymi dokumentami do granicznej kontroli sanitarnej lub brak wymaganych dokumentów, co w sposób istotny może wpływać na opóźnienia w odprawach.

W celu przypomnienia:

- I. **Dla towarów podlegających granicznej kontroli sanitarnej na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 8 grudnia 2011 r. w sprawie wykazu towarów, które podlegają granicznej kontroli sanitarnej (Dz.U. 2011, Nr 272, poz. 1612) należy złożyć:**
 1. **Wniosek o dokonanie granicznej kontroli sanitarnej środka spożywczego /materiału lub wyrobu przeznaczonego do kontaktu z żywnością /substancji pomagającej w przetwarzaniu**

Osoba odpowiedzialna za towar zgodnie z art. 81 ust. 1 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia zobowiązana jest do złożenia wniosku o dokonanie granicznej kontroli sanitarnej nie później niż na 48 h przed planowanym przywozem, a w przypadku produktów nietrwałych mikrobiologicznie nie później niż 24 godz.
 2. **Upoważnienie**

do występowania w imieniu importera, gdy wniosek wypełnia i podpisuje inny podmiot, np. Agencja Celną.
 3. **Dokumenty przewozowe**

takie jak CMR, Faktura, karnet TIR, specyfikacje - identyfikujące przewożony towar.
 4. **Wyniki badań laboratoryjnych, certyfikaty, deklaracje**

potwierdzające, że towar spełnia wymagania zdrowotne określone przepisami prawa żywnościowego (np. w zakresie pozostałości pestycydów, zanieczyszczeń chemicznych, mikrobiologicznych, radiologicznych, GMO, napromieniania żywności, migracji globalnych i specyficznych).

Dokumenty należy złożyć w języku polskim lub angielskim.

- II. **Dla towarów przywożonych na teren Unii Europejskiej podlegających wzmożonej kontroli w punktach kontroli granicznej (BCP) na podstawie przepisów unijnych, tj. rozporządzenia nr 2019/1793, nr 284/2011, nr 2021/1533, nr 2020/1158 oraz decyzji wykonawczej Komisji z dnia 22 grudnia 2011 r.), należy:**
 1. **W systemie TRACES-NT wypełnić I część dokumentu CHED-D.**
 2. **Dokumenty przewozowe (CMR, Faktura, itp.)** – przedłożyć do kontroli w BCP.
 3. **Świadectwo zdrowia w oryginale i wyniki badań laboratoryjnych** – zgodnie z wymaganiami określonymi w ww. aktach prawnych przedłożyć w BCP lub załączyć w systemie TRACES-NT.

Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych przypomina o zasadach kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

Kontroli granicznej w zakresie jakości handlowej podlegają artykuły rolno-spożywcze wyszczególnione w rozporządzeniu MRiRW z dnia 18 stycznia 2013 r. w sprawie wykazu artykułów rolno-spożywczych przywożonych z zagranicy oraz ich minimalnych ilości podlegających kontroli jakości handlowej (Dz. U. z 2020, poz. 1934) oraz świeże owoce i warzywa objęte normami handlowymi, na mocy rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 543/2011 z dnia 7 czerwca 2011 roku ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworzonych owoców i warzyw (Dz. U. L 157 z 15.06.2011 r., s.1).

Minimalna ilość produktu o określonym kodzie CN wskazana w ww. rozporządzeniu MRiRW odnosi się do określonej wielkości partii produkcyjnej. Partie importowane w ilości poniżej minimalnej ilości nie podlegają kontroli IJHARS.

Kontrola graniczna realizowana przez Wojewódzkie Inspektoraty Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (WIJHARS) obejmuje co najmniej jedną z następujących czynności:

- sprawdzenie dokumentów umożliwiających identyfikację artykułu rolno-spożywczego,
- sprawdzenie atestów jakościowych, wyników badań laboratoryjnych oraz innych dokumentów świadczących o jego jakości handlowej,
- sprawdzenie opakowania, oznakowania, prezentacji artykułu rolno-spożywczego oraz warunków jego przechowywania i transportu,
- oględziny artykułu rolno-spożywczego,
- pobranie próbek i wykonanie badań laboratoryjnych,
- ustalenie klasy jakości artykułu rolno-spożywczego,
- sprawdzanie sposobu produkcji artykułu rolno-spożywczego lub prawidłowości przebiegu procesu technologicznego.

Kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych przywożonych z kraju trzeciego jest dokonywana na przejściach granicznych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 kwietnia 2015 r. w sprawie wykazu przejść granicznych, na których jest dokonywana kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych sprowadzanych z zagranicy (Dz. U. z 2015 r., poz. 592) oraz w oddziałach lub miejscach wyznaczonych na terenie działania, właściwego na danym obszarze, Wojewódzkiego Inspektora JHARS.

Czynnością inicjującą proces kontroli granicznej jest przesłanie do wojewódzkiego inspektoratu JHARS przez dysponenta towaru lub importera wypełnionego „zgłoszenia do kontroli granicznej”.

W „zgłoszeniu do kontroli granicznej” należy wskazać, czy przewidziany do kontroli artykuł rolno-spożywczy jest produktem konwencjonalnym, czy ekologicznym. Ponadto w zgłoszeniu należy wyodrębnić tylko te partie produkcyjne poszczególnych artykułów rolno-spożywczych

o określonym kodzie CN, dla których zostało spełnione kryterium minimalnej ilości podlegającej kontroli. Kryterium minimalnej ilości należy odnieść do konkretnej wielkości partii produkcyjnej danego produktu o szczegółowym kodzie CN, a nie do wielkości „przesyłki”, czyli produktów o tym samym kodzie CN zgrupowanych w jednej pozycji, której całkowita wielkość wynika z sumowania różnych partii. W przypadku świeżych owoców i warzyw zgłoszeniu do kontroli podlega każda partia, bez względu na jej wielkość.

Najważniejsze dokumenty, jakie podczas kontroli jakości handlowej powinien posiadać importer, uzależnione są od rodzaju importowanego towaru, tj.:

- świeże lub mrożone owoce i warzywa – dokument CMR,
- zboża i nasiona oleiste – wymagania importera (kontrakt, specyfikacja do kontraktu/dodatek do kontraktu) oraz certyfikat jakości, ewentualnie badania, potwierdzające wymagania,
- produkty ekologiczne – certyfikat ekologiczny, świadectwo kontroli (w systemie TRACES NT), inne dokumenty potwierdzające (dołączone do świadectwa kontroli) oraz w stosownych przypadkach, wyniki analiz lub badań przeprowadzonych na pobranych próbkach.

W przypadku deklaracji o braku GMO w importowanym towarze wymagane są wyniki badań laboratoryjnych potwierdzających nieobecność GMO.

Do dokumentów, które należy przygotować, aby kontrola przebiegła szybko i sprawnie, należy zaliczyć:

- specyfikację jakościową, deklarację producenta w zakresie jakości handlowej,
- wyniki badań laboratoryjnych (np. protokoły z badań),
- kontrakt,
- certyfikat jakości,
- pełnomocnictwo i upoważnienia do reprezentacji importera podczas kontroli.

Dodatkowo ważne jest, aby załączone dokumenty w zakresie jakości handlowej dotyczyły właściwych partii artykułów rolno-spożywczych zgłoszonych do kontroli granicznej, a certyfikaty i inne dokumenty towarzyszące były także w języku polskim.

Należy unikać niezgodności w dokumentach towarzyszących dotyczących środków transportu, w związku z awariami oraz ich „podmianą”, a w przypadku kontroli produktów rolnictwa ekologicznego niezgodności w systemie TRACES NT obejmujących wskazanie punktu kontroli oraz organu kontroli oraz braku powiązania właściwego dokumentu CHED ze świadectwem ekologicznym.

Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa zwraca uwagę, że zboża konsumpcyjne paszowe oraz pellet drzewny z przypisanym kodem CN 4401 31, importowane z Ukrainy, nie

podlegają obowiązkowi przeprowadzenia granicznej kontroli fitosanitarnej. Towary takie nie muszą być zaopatrzone w świadectwo fitosanitarne, jak również nie ma obowiązku zgłoszenia ich do kontroli za pośrednictwem systemu TRACES NT. Pełna lista roślin, produktów roślinnych i przedmiotów, które w przypadku importu muszą być zaopatrzone w świadectwo fitosanitarne oraz zostać zgłoszone do granicznej kontroli fitosanitarnej znajduje się w załączniku XI do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2019/2072 z dnia 28 listopada 2019 r. ustanawiającego jednolite warunki wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2031 w sprawie środków ochronnych przeciwko agrofagom roślin i uchylające rozporządzenie Komisji (WE) nr 690/2008 oraz zmieniającego rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2018/2019 (Dz. U. L. 319 z 10.12.2019 r., s.1).

W przypadku towarów podlegających granicznej kontroli fitosanitarnej, aby przebiegła ona sprawnie, konieczne jest, aby osoba odpowiedzialna za przesyłkę, w sposób prawidłowy wypełniła pierwszą część dokumentu CHED-PP. Poradniki i instrukcje korzystania z systemu TRACES NT są dostępne na stronie internetowej [PIORiN](#) oraz na stronie dedykowanej dla systemu [TRACES NT](#).

Informacje o publikacji

Data wysyłki: **30.08.2022**

Komórka odpowiedzialna: **Departament Ceł MF**